Myrskyn merkit

JOUKO JUUTILAINEN, KUVA: PETRI LAITINEN

Kolme talouskriisiä peräkkäin ennustanut **Ari Ojapelto**, 67, on uusliberalistisen markkinatalouden armoton ruoskija. Hänen mielestään edessä on perikato, jos kansainvälisen talouden hullunmyllyä ei saada aisoihin.

– Olen saanut kokoomuslaisen perimän jo äidinmaidossa, sanoo Ojapelto, joka on hankkinut talouspoliittisena keskustelijana kommunistin ja kylähullun leiman.

Ojapelto sanoo vierastavansa sosialismia, jonka ylväät päämäärät eivät toteudu käytännössä, koska yksilön perusluonteeseen kuuluu ahneus. Vihreiden ja vasemmistolaisten ideaa nollakasvun taloudesta hän pitää haihatteluna. Pohjimmiltaan hän kannattaa säänneltyä markkinataloutta ja talouskasvua.

– Kasvu on välttämätön reunaehto, mutta kasvun hedelmät pitäisi jakaa oikeudenmukaisemmin. Kasvu saa olla maltillista, jotta voidaan minimoida sen aiheuttamat vauriot ympäristölle, mutta en ole mikään viherpiipertäjä, joka ihannoisi linkolalaista luontaistaloutta.

Ojapellon maailmanjärjestyksessä verotuksen pitäisi keskittyä jalostusarvoon riippumatta siitä, onko sen tuottanut robotti vai ihminen. Nyt automaation tuottamat hyödyt menevät lähinnä pääomasijoittajille. Teknologian kehitys taas vähentää ihmistyötä, jolloin myös verokertymä ihmisten työpanoksesta pienenee.

POLIITIKKOJEN VÄITTEEN kasvun ja työllisyyden yhteydestä Ojapelto ruttaa ”täydelliseksi hölynpölyksi”. Teoriassa kasvu lisääkin työllisyyttä, mutta kansantalouden tasolla tuottavuuden kasvun täytyy ylittää massatyöttömyyden aiheuttama ostovoiman menetys.

Suomalaisten kärjellään olevaa ikäpyramidia Ojapelto luonnehtii ”jumalten siunaukseksi” tilanteessa, jossa työpaikkoja ei synny läheskään toivottuun tahtiin. Työvoimapulasta puhutaan ainoastaan siksi, että voitaisiin tuoda maahan ulkomaista halpatyövoimaa.

Ojapelto arvioi, että suomalaisilla olisi varaa nelipäiväiseen työviikkoon ja muihin vastaaviin ratkaisuihin, joilla työpanosta voitaisiin tasata ihmisten välillä. Keskustelua työurien pidentämisestä ja eläkeiän nostosta Ojapelto pitää ”farisealaisena”.

– Työnantajien puheet ovat kestämättömällä pohjalla niin kauan kuin elinkeinoelämän johtajat häipyvät jättieläkkeille alle 63-vuotiaina. Sitä ennen he ovat saneeranneet viisikymppiset työntekijät työttömyysputkeen, jonka kustannukset jäävät veronmaksajien harteille.

TUOMIOPÄIVÄN enkelin rooli on raskas talouspolitiikan yksityisajattelijalle, jonka juuret eivät ole ekonomistipiireissä. Ojapelto kertoo, että hän aloitti ”maailmanparantamisen” liki 30 vuotta sitten. Silloin hän tutki teknologian kehityksen yhteyttä työllisyyteen ja kilpailukykyyn.

Siviiliammatiltaan Ojapelto on mainonnan suunnittelija eli AD. Ateneumin graafisen linjan ja Mainosgraafikkokoulun kasvatti teki pääosan urastaan Viherjuuri oy:ssä, jossa hän hoiti mainostoimiston suurasiakkaita kuten Nestettä, Finnairia, Rautaruukkia ja Kemiraa.

– Kyllä, minä olen huorintekijä ja takinkääntäjä. Arvomaailman ristiriita aiheutti vaikeuksia töissä viimeisinä vuosina, mutta silloin ajattelin taistelevani valtionyhtiöiden puolesta monikansallisia jättejä vastaan.

”EUROOPAN RAHALIITOSTA TULISI EROTA JA OTTAA MARKKA TAKAISIN KÄYTTÖÖN.”

Talouspoliittisessa keskustelussa Ojapelto kokee ajautuneensa sitä vahvemmin paitsioon, mitä kärkevämmin hän on arvostellut nimeltä mainiten johtavia ekonomisteja ja talouspäättäjiä. Ammattilaiset varovat julkisia väittelyjä hänen kanssaan, sillä Ojapellon tietoarsenaali on vakuuttava.

OJAPELLON TEESIT Suomen pelastamiseksi velkakurjuudesta muistuttavat pitkälti perussuomalaisten linjauksia. Puoluepoliittisesti aktiivinen Ojapelto kertoo olleensa ehdokkaana ainoastaan eduskuntavaaleissa 2007, jolloin hän oli Itsenäisyyspuolueen listoilla Uudellamaalla. Äänisaalis jäi 350:een.

– Suomen tulisi erota EU:sta vielä kun voi. Suomella on voimassa oleva Eta-sopimus, joten kaupankäynti on turvattu. Kaupankäyntiä voi aina kehittää myös valtioiden kahdenkeskisin sopimuksin.

Ojapelto suosittelee siis käytännössä Norjan mallia. Myös Ruotsin jääräpäisyys valuuttansa puolesta saa itsenäisyysmieheltä tunnustusta.

– Euroopan rahaliitosta tulisi erota ja ottaa markka takaisin käyttöön. Voisimme harjoittaa omaa rahapolitiikkaa, eikä olisi enää pakko pelastaa muita pankinjohtajien holtittomasti velkaannuttamia maita.

TIKUN NOKKAAN Ojapelto nostaa kansainvälisten pääomamarkkinoiden virtuaalirahan määrän. Niin sanotuilla johdannaismarkkinoilla käydään eräänlaista vedonlyöntiä siitä, mihin suuntaan muun muassa raaka-aineiden ja arvopapereiden hinnat kehittyvät.

Kansainvälisen järjestelypankin BIS:n mukaan vuonna 2008 johdannaismarkkinoiden velkasaatavien arvo oli 13 kertaa niin suuri kuin koko maailman bruttokansantuote.

Johdannaiskaupat moninkertaistavat pankkien riskit ja sitä kautta myös voitot ja tappiot. Ojapelto ennustaa, että suurpankkien taseisiin piilotetut riskit kaatuvat veronmaksajien niskaan.

– Kysymys on niin jättimäisestä kuplasta, etteivät reaalimaailman mitkään rahat riitä sen hoitamiseen. EU:n tukipaketti 500 miljardia euroa on pennosia ongelman hoidossa, Ojapelto vertaa.

Pankkien stressitestit ovat paljastaneet vain murto-osan pommista, jonka laukeaminen johtaisi massiivisiin omaisuuksien katoamisiin. Ojapelto laskee, että jos puolet pankkien taseista on tyhän päällä, tasekuplan hoito yhteisvastuullisesti valtioiden budjeteista kestäisi peräti 24 vuotta.

– Yhdellekään valtion tai kunnan työntekijälle ei maksettaisi tuona aikana palkkaa, perheille ei annettaisi lapsilisiä, ei maksettaisi eläkkeitä eikä terveydenhoitoa, Ojapelto teroittaa.

Nurkan takana vaaniva romahdus lamauttaisi maailmantalouden pahimmillaan vuosikymmeniksi. Japanista tuttu pysähtyneisyyden kierre voisi näivettää talouskasvun, vaikka korko painettaisiin nollaan.

– Japanin tauti on eurooppalaisille ja amerikkalaisille hyvin todennäköinen. Hyperinflaatio saattaa olla ainoa keino nollata taseet, Ojapelto ennakoi.

KANSAINVÄLISEN valuutansiirron verottamista Ojapelto kannattaa. Talouskriisi on osoittanut, että niin sanotulle Tobinin verolle olisi tarvetta, ja Ojapelto säätäisi sen vieläpä huomattavasti nykyisiä hahmotelmia tiukemmaksi.

Alle vuoden sijoituksista veron pitäisi olla viisi prosenttia. Noin kahden vuoden jälkeen vero olisi neljä prosenttia ja laskisi vasta viiden vuoden jälkeen yhteen prosenttiin.

– Nykyiset promillen tai prosentin esitykset ovat näpertelyä. Kovennetun veron avulla sijoittamisestakin tulisi pitkän tähtäimen toimintaa eikä pankkimaailman keinottelua, josta aina vilahtaa provisio pankin laariin.

Kansallisvaltioiden taloudenpidon suurin uhka ovat Ojapellon mukaan veroparatiisit, joita kansainväliset pankit ja sijoittajat käyttävät häikäilemättä hyväkseen.

– Pankkien tytäryhtiöt ja postilaatikkofirmat veroparatiiseissa on kiellettävä. Tarvittaessa tietoliikenneyhteydet niihin on katkaistava, lataa Ojapelto. ●

Rahamarkkinoiden kupla voi lamaannuttaa maailmantalouden vuosikymmeniksi, varoittaa Ari Ojapelto.

Ari Ojapelto pitää kädessään kompassia purjeveneestä, jolla hän on käynyt Maarianhaminassa.

ÄREÄ HERRA

- Tietokirjailija Ari Ojapelto.
- Syntyi Helsingissä vuonna 1943.
- Muutti Tampereelle viisivuotiaana, kun isä perusti Tammer mainos -nimisen mainostoimiston.
- Valmistui AD:ksi Ateneumin graafisen linjan ja Mainosgraafikkokoulun kautta.
- Työurasta pääosa Helsingissä aikakauden suurimmassa mainostoimistossa Viherjuuri oy:ssa.
- Julkaissut kaksi kirjaa: Lisääkö automaatio kilpailukykyä vai työttömyyttä? (Tammi 1989) ja Ahneuden aika (VS-kustannus 2006).
- Kirjoittanut satoja kolumneja, mielipidekirjoituksia ja blogeja talouspolitiikasta.
- Asuu puolisonsa kanssa Tampereen Hervannassa. Viettää kesät Inarin pohjoispuolella Muddusjärven saaressa.